

Memo

Aan Algemeen Bestuur ODMH

Betreft Stand van zaken Interbestuurlijk programma VTH (IBP VTH) en samenwerking vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten

Datum 8-10-2024

Bijlagen 1 (robustheidscriteria)

Het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH (IBP VTH) startte 1 juli 2022 en werd op 30 september 2024 afgesloten met 'De Dag van de Leefomgeving'. Het is nu aan partijen zelf om het levend te houden. Bijlage 1 benoemt resultaten van het IBP VTH. Een opbrengst van het IBP VTH is de versterking van Bureau Omgevingsdienst NL.

De robuustheid van omgevingsdiensten staat centraal in het programma. Onderdeel hiervan is dat iedere omgevingsdienst in Nederland zich getoetst heeft aan robustheidscriteria. Op basis hiervan concludeerde het ministerie van I&W dat de ODMH nog niet robuust is, net als veel andere omgevingsdiensten in Nederland. Iedere niet robuuste dienst heeft een plan van aanpak opgesteld; die van de ODMH is vastgesteld in het AB ODMH van maart 2024. September 2024 ontvingen we een brief van de staatssecretaris (is bijgevoegd bij de mededelingen van dit AB). De staatssecretaris stemt in met ons plan van aanpak en schat in, op basis van huidige kennis en inzichten, dat de ODMH robuust is op het toetsmoment 1 april 2026. Het ministerie plaatst wel kanttekeningen: bij de minimale omvang van 16,5 mln (prijspeil 2023), evenals een innovatie-agenda en voldoende budget hiervoor. Ook vraagt het ministerie aandacht voor het fusieperspectief.

In het licht van het IBP VTH kan de opdracht van de bestuurlijke werkgroep FKGR in het kader van het ravijnjaar 2026 verstrekkende gevolgen hebben voor de robuustheid van ODMH. OmgevingsdienstNL heeft een subsidie aangevraagd voor de versterking van het Bureau. Verder stelt het ministerie, via OmgevingsdienstNL, subsidie beschikbaar voor individuele diensten om het proces om te komen tot een robuuste dienst te financieren. De ODMH zal subsidie aanvragen. In de brief vermeldt het ministerie dat zij de voortgang op de plannen van aanpak halfjaarlijks gaat monitoren. Het ministerie bezoekt alle omgevingsdiensten om de inhoud van de brief door te nemen. Op 23 oktober a.s. vindt dit gesprek plaats met voorzitter en directeur van de ODMH.

Samenwerking vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten

Het ministerie van IenW heeft een wens van robuuste omgevingsdiensten langs veiligheidsregio-lijnen. Fusie past voor het ministerie in dit perspectief. De besturen van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten zijn een andere mening toegedaan, namelijk dat samenwerking vanuit de inhoud leidt tot verbetering van de uitvoering en tot mogelijk andere schaalgrootte op taakniveau en dat diensten hiermee beter zijn toegerust voor de grote opgaven die zij hebben. Dit kan leiden tot organisatorische veranderingen, maar dit is nu nog niet aan de orde. In 2021 is de samenwerking

geïntensiveerd. Op verzoek van een bestuurlijke begeleidingscommissie (bestaande uit de voorzitters van de vijf OD-en onder voorzitterschap van de provincie) krijgt dit nu in 2024 een nieuwe impuls.

De vijf omgevingsdiensten hebben in de zomermaanden een gemeenschappelijke visie en strategie op de samenwerking opgesteld. Op 19 september jl. heeft de bestuurlijke begeleidingscommissie positief gereageerd op het concept. Dit wordt nu gefinaliseerd. Bij het document wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld, met daarin concrete samenwerkprojecten. 21 Oktober a.s. ontmoeten de MTs van de vijf omgevingsdiensten elkaar om werk te maken van een analyse van de sterke en mindere kanten van iedere dienst, met het oog op de samenwerking. Dit wordt geconcretiseerd in een uitvoeringsprogramma. Dit zal daarna in de bestuurlijke begeleidingscommissie worden besproken en ingebracht in DB en AB ODMH.

Bijlage 1 – Resultaten IBP VTH

Resultaten IBP VTH – juni 2024

Het IBP VTH loopt nu anderhalf jaar. Het eerste jaar werden vooral voorbereidingen getroffen. Het tweede jaar wordt er geoogst. Nu het programma het einde nadert, zien we dat het onderscheid tussen de pijlers minder van belang is. Nu is duidelijk dat de verschillende onderdelen in de uitvoering nauw samenhangen.

Er is een veranderproces in gang gezet dat het VTH stelsel gaat versterken. Er is veel in beweging. Van fragmentatie en vrijblijvendheid naar samenwerking en commitment. **"Van ik, naar wij".**

Onze community

- 650+** leden community versterking VTH
- 600+** volgers socials IBP VTH
- 5** bijeenkomsten

- IBP dag
- Bestuurlijke conferentie milieucriminaliteit
- Conferentie indirecte lozingen
- Opdrachtgevers-opdrachtnemers-netwerk
- VTH koplopers

Resultaten

Robuuste omgevingsdiensten en financiering

- ✓ Alle omgevingsdiensten hebben een plan opgesteld om in april 2026 te voldoen aan de robuustheidscriteria. IenW analyseert de plannen en rapporteert aan de Tweede Kamer.
- ✓ **Financieringsystematiek:** Er is een financieringsystematiek ontwikkeld voor robuuste omgevingsdiensten.

Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving

- ✓ **Regionale planning:** de handreiking regionale beleidscyclus inclusief advisering is vastgesteld door het bestuurlijk overleg.
- ✓ **Mandaten:** een model-mandaat voor de gemeenschappelijke regelingen is vastgesteld.

Informatievoorziening

- ✓ Het digitaal VTH stelsel als grondplaat (toekomstbeeld) en de roadmap voor de verdere versterking van de uitvoeringskracht zijn vastgesteld.

Kennisinfrastructuur

- ✓ Er is een flexibele, duurzame structuur om VTH-uitvoeringskennis te kweken, delen, toepassen en borgen. Zo gaat kennis stromen.
- ✓ De naamsbekendheidscampagne werkt. De omgevingsdiensten worden populairder als werkgever.

Nog verder te ontwikkelen

Het digitale VTH-stelsel

De hervorming van het VTH-stelsel vormt een grote uitdaging. De komende jaren zal de focus liggen op verdere ontwikkeling. Dit vraagt om vergaande samenwerking en commitment van alle partijen uit het stelsel.

Monitoring kwaliteit milieutoezicht

- ✓ **Monitoringsinstrumenten ontwikkeld wat uitmond in de Staat van VTH:** de blauwdruk wordt verder ontwikkeld voor goede monitoring van het stelsel.

Try-outs

- ✓ De try-out ZZS wordt structureel ingebed in de KIS VTH. De try-out bodemenergie levert binnenkort een handreiking voor de uitvoerende VTH-professionals.

Bestuursrechtelijke en strafrechtelijk handhaving en vervolging

- ✓ **Versterkte aanpak milieucriminaliteit:** Bestuurdersconferentie Milieucriminaliteit georganiseerd om aandacht te vergroten.

